**Parallelsessie Beraad en Advies, 3 juni 2021**
**Herinrichting Haarse Kades**
Samenvattend verslag

## Aanwezigen

| | |
|---|---|
| Voorzitter: | de heer H. van Mourik |
| Raadsgriffie: | de heer H. Sepers |
| Fracties: | Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-SGP/ChristenUnie - VVD-D66-SP-GroenLinks-Gorcum Actief |
| Portefeuillehouder: | de heer J. van der Geest |
| Ambtelijk: | de heren R. Ottervanger en R. Osenga |
| Notulen: | notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig |

## Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. Hij licht het programma voor deze sessie toe.

## Herinrichting Haarse Kades

*De aanpak van de Haarse Kades maakt onderdeel uit van het maatregelenpakket uit de Mobiliteitsvisie dat de gemeenteraad op 24 september 2020 heeft vastgesteld. De door de gemeenteraad aangenomen motie over de fietsveiligheid op de Haarse Kades d.d. 21 juni 2018 is mede aanleiding geweest om het project te starten. Tijdens de I&O op 12 mei 2021 is het Voorlopig Ontwerp voor de herinrichting van de Haarse Kades gepresenteerd. In bijgaand raadsvoorstel vragen wij u om in te stemmen met dit Voorlopig Ontwerp en hiervoor een krediet beschikbaar te stellen.*

De heer Hassouna benadrukt dat hij trots is dat een motie van D66 uit 2018 om een ontwerpwedstrijd uit te schrijven en betrekken van de inwoners van de Haarse Kades invulling heeft gekregen. Er moet draagvlak zijn voor de geboden oplossing. De ideeën van zijn fractie zijn wat radicaler dan die ideeën die nu op tafel liggen die na een uitgebreid participatietraject tot stand zijn gekomen. Voetgangers en fietsers moeten veilig hun weg kunnen vervolgen. Het Gehandicaptenplatform, De Fietsersbond en vertegenwoordigers van de scholen hebben het ontwerp over het algemeen positief beoordeeld. Zijn fractie herhaalt dat burgerparticipatie belangrijk is. Alle partijen hebben deze pilot als positief ervaren. Dit moet daarom niet alleen als pilot beschouwd worden, maar als één van de vele trajecten waarin de burgers meegenomen worden bij de planvorming. Zijn fractie steunt het raadsvoorstel van harte.

De heer Bahlmann onderschrijft de woorden over burgerparticipatie. Het doel van de herinrichting is het verbeteren van de fietsveiligheid. Het voorgestelde ontwerp overtuigt zijn fractie nog niet dat de fietsveiligheid in het gebied verhoogd zal worden. Fietsers worden gebruikt als snelheidsremmende maatregel en dat baart zorgen. Hij hoopt dat deze zorgen ongegrond zijn. De Haarse Kades worden in dit ontwerp neergezet als een soort voorrangsweg wat volgens SWOV niet strookt met een 30km gebied waar de voorwaarde wordt gesteld dat verkeer van rechts voorrang heeft. Hij spreekt ook zijn zorgen uit over de vele vrachtwagens die deze route dagelijks gebruiken als doorgaande route. Hij hoopt dat hier in het definitieve ontwerp meer aandacht voor is. Zijn fractie gaat er vanuit dat het gebruik van de Haarse Kades als doorgaande route voor het vrachtverkeer ontmoedigd wordt. Hij vraagt of de wethouder kan aangeven of al bekend is welke route het bouwverkeer dient te volgen als de bouw op de Van Zomerenlaan gaat plaatsvinden. Met de herinrichting van de Haarse Kades is een behoorlijke investering gemoeid. Zijn fractie stelt voor om de kleur van de rijbaan significant anders te maken dan de kleur van de

parkeervakken zodat er een duidelijk verschil zichtbaar is. Bijvoorbeeld de rijbaan in de rode kleur van de fietspaden. Dat geeft het gevoel van auto te gast. Hij stelt voor de parkeervakken uit te voeren met grastegels zodat er meer zichtbaar groen is en een duidelijke scheiding ontstaat tussen de rijbaan en parkeervakken. Bijkomend effect kan zijn dat fietsers liever niet over grastegels rijden en netjes op de rijbaan blijven. Hij stelt voor te onderzoeken wat de meerkosten zijn voor het plaatsen van flexdrempels in plaats van conventionele verkeersdrempels in verband met de verhoogde trillingen bij het passeren door vrachtverkeer. Hij verzoekt financiële ruimte te zoeken om dit te kunnen realiseren in het definitieve ontwerp. De fractie van Gorcum Actief kan vanavond niet aanwezig zijn tijdens deze sessies maar heeft net als zijn fractie nog een aantal vragen. Hij vraagt of het mogelijk is om na een jaar te evalueren of het afsluiten van de zijstraten het gewenste effect heeft, namelijk het verhogen van de fietsveiligheid. Hij verzoekt te onderzoeken of er bij de bewoners behoefte is aan een hondenuitlaatplaats met de benodigde faciliteiten in het middengebied, aangezien dit gebied al als zodanig gebruikt wordt. Hij hoort graag de reactie van de wethouder.

De heer Onvlee is benieuwd wat de heer Bahlmann bedoelt met fietsstroken.

De heer Bahlmann verduidelijkt dat de fietsers de rijbaan gebruiken als hoofdgebruiker en worden gebruikt als snelheidsremmer. Desgevraagd geeft hij dan doelt op een fietsstraat waar de auto te gast is. Hij vreest dat automobilisten fietsers zullen gaan opjagen.

De heer Foppen doet een stevige oproep aan de wethouder om vanavond in zijn reactie concreet met een inhoudelijke antwoorden te komen. Voor zijn fractie blijven er nog een behoorlijk aantal vragen open. Zijn fractie heeft serieuze zorgen als het gaat om het onderzoek. 300 mensen zijn bevraagd waarvan er slechts 100 geantwoord hebben. Een antwoordpercentage van 33% is te weinig om betrouwbare resultaten te krijgen. Het is goed dat de inwoners van de Haarse Kades bevraagd zijn en dat het Gehandicaptenplatform en de Fietsersbond meegenomen zijn, hij complimenteert de wethouder hiervoor, maar hij vraagt of het niet beter was geweest om ook de andere gebruikers van de Haarse Kades te bevragen. In de stukken komt stellig naar voren dat dit stukt voortbouwt op de mobiliteitsvisie. Hij is van mening dat er niet gekeken wordt naar de bestaande plannen omtrent de mobiliteit in Gorinchem. Deze visie stelt dat er een kwaliteitsplan met regionale snelfietsroutes gemaakt moet worden en dat de wegen voor de auto worden ontlast. Hij refereert aan de notulen van de I&O sessie waar de wethouder opmerkt dat het ontvlechten van de verkeersstromen niet mogelijk is in een 30km gebied. Hij is benieuwd hoe de wethouder dan denkt over het Anna Roemers Visscherpad, het Gelderse Pad, het Dina van Appeldoornpad, het Anke Servaespad, het Nienke van Hichtumpad, maar ook het de Schelluinsekade naast het ziekenhuis. Op al deze wegen is sprake van vrijliggende fietspaden direct in of naast 30km zones, soms zelfs aangrenzend aan woonerven. Hij vraagt waarom er niet integraal wordt gekozen voor zo'n fietspad door de Haarwijk. Hij herhaalt dat zijn fractie met een behoorlijk aantal vragen blijft zitten. Als deze niet bevredigend beantwoord worden komt zijn fractie in de raad met een motie of wellicht een initiatiefvoorstel met betrekking tot de integraliteit of over het fietspad.

De heer Van Santen vindt het goed dat er de nodige participatie is geweest. De Haarse Kades is belangrijk voor fietsende scholieren. Een aantal leerlingen is betrokken. Bij de presentatie kwamen ook de bewoners naar voren. Zijn fractie mist de participatie vanuit andere doelgroepen. De onderbouwing was een beetje summier. Hij informeert hoeveel onderzoeken er zijn gedaan en waar de rapporten uit de voorgaande jaren zijn. Naar het gevoel van zijn fractie wordt de fietsveiligheid niet verbeterd. Scholieren blijven op dezelfde rijbaan als automobilisten en die zullen willen inhalen. Hij vreest dat fietsers omver gereden worden. Drempels zouden ook verwacht worden, maar dit wordt niet toegepast vanwege trillingen en de onmogelijkheid van het ontvlechten van verkeer in een 30km gebied. Hij snapt dat mensen zich aan regels moeten houden, maar zijn fractie is niet overtuigd dat dit het beste scenario is.

De heer Ploeg kan zich aansluiten bij vorige sprekers. Er zijn veel positieve dingen in de herinrichting van de Haarse Kades, zoals het nastreven dat er langzamer gereden wordt voor het vergroten van de fietsveiligheid. Dit vergt een gedragsverandering. Hij sluit zich aan bij de zorgen of dat met dit ontwerp daadwerkelijk gaat gebeuren. Er is al veel gezegd over de uitritconstructies. Hij denkt dat geen voorrang hoeven verlenen aan verkeer van rechts contraproductief zal werken. Er ontstaan gevaarlijke situaties als auto's en fietsers op dezelfde weg rijden en het verkeer vanuit de zijstraten daarbij komt. Hij informeert wat er gedaan wordt als blijkt dat de fietsveiligheid toch niet wordt verbeterd en of er dan aanvullende snelheid remmende maatregelen getroffen kunnen worden om automobilisten langzamer te laten rijden op deze weg waar ook veel fietsers zijn.

De heer Koolhoven geeft aan dat zijn fractie tevreden is over het procesdoorloop met het participatietraject. Dit is voor herhaling vatbaar. Veel zaken zijn opgepakt, het doortrekken van de trottoirs, het verdwijnen van de oversteekplaatsen, maar het karakter van de Haarse Kades blijft toch behouden. De veiligheid voor de fietser blijft een heikel punt. Zijn fractie vreest voor gevaarlijke inhaalmanoeuvres, want automobilisten moeten achter fietsers blijven en dat kan irritaties opwekken. Hij vraagt of de wethouder zijn fractie gerust kan stellen.

De heer Onvlee refereert aan het aanstaande EK voetbal wat maakt dat naast de bondscoach heel veel voetbalcoaches zullen zijn. Ook bij oplossingen in het verkeer komen veel goede ideeën naar voren en zijn er veel mensen die hier iets van vinden. Het voorstel dat voorligt kan op veel draagvlak rekenen. Hij spreekt hier zijn complimenten voor uit. Er is gekeken naar een aantal potentiele conflictpunten in combinatie met snelheid. De helft van de wegen is ingericht als eenrichtingsverkeer en dat beperkt het aantal conflicten. Het doortrekken van de trottoirs is een goede manier om de fietsveiligheid te verbeteren naast de keuze voor de juiste breedte van de rijbaan. Hij stelt voor grastegels te gebruiken op de parkeerplaatsen en de middenstrook op te fleuren met bijvoorbeeld water. Zijn fractie zou graag zien dat dit gerealiseerd wordt. Er zijn veel meningen maar de balans opmakend komt zijn fractie tot de conclusie dat dit een goed voorstel is.

De heer Koçak is van mening dat dit voorstel goed is opgepakt. Het was een behoorlijke uitdaging, maar het participatieproces is goed doorlopen met stakeholders, het maatschappelijke veld en de inwoners. Als aandachtspunt wijst hij op het weren van het doorgaand vrachtverkeer. Hij vraagt of de aanpassing van de bebording toereikend is en of het college de intentie heeft om dit zorgvuldig mee te nemen. De veiligheid op de fietspaden moet geoptimaliseerd worden omdat het om veiligheid van kinderen gaat. Zijn fractie heeft in de I&O inhoudelijke voorstellen gedaan. Hij vraagt of het college bereid is om dit mee te nemen naar het definitieve ontwerp. In de richting van de SP merkt hij op dat de reactie die gegeven wordt ongelukkig en impulsief is. Een aantal jaren geleden is een integraal fietsplan vastgesteld waarin afgesproken is dat er met prioriteiten gewerkt wordt. Het fietspad van de Haarse Kades is daar een onderdeel van.

De heer Foppen zegt dat er wordt gerefereerd aan de mobiliteitsvisie en de motie van D66. Zijn fractie blijft hierdoor kritisch naar dit voorstel kijken.

De heer Bil merkt op dat voor zijn fractie de fiets heel erg belangrijk is. Fietsveiligheid staat centraal in het plan. De kern van de discussie is of de voorgestelde maatregelen de fietsveiligheid verbeteren. Zijn fractie twijfelt nog een beetje. Ontvlechten heeft vaak de voorkeur omdat hierbij verkeersstromen uit elkaar worden gehaald. Hier wordt juist gekozen voor mengen van verkeerstromen doordat zij dezelfde ruimte gebruiken en rekening moeten houden met elkaar. Automobilisten moeten hun gedrag aanpassen. De

vragen uit de I&O sessie leven nog steeds sterk, maar de Fietsersbond is van mening dat het wel werkt. Hij wijst op de discussie over het niet hoeven verlenen van voorrang aan wegen van rechts. Dit bevordert de opdringerigheid van automobilisten omdat zij daardoor niet op dit verkeer hoeven te letten. Afsluitend herhaalt hij zijn twijfels of de juiste keuzes worden gemaakt.

Wethouder Van der Geest bedankt voor de inbreng. Het participatietraject wordt terecht geprezen. Er is doorgegaan van een ontwerpwedstrijd naar een ontwerpatelier. Dit proces wordt nog geëvalueerd. De belangen van de verschillende partijen zijn gewogen. De Haarse Kades heeft een bepaald karakter wat geborgd moet worden. De maatschappelijke partners zijn ook betrokken. De opkomst onder bewoners was vrij hoog. Hij geeft aan dat wanneer je meedoet je een keuze hebt en dat geldt ook voor participatietrajecten. Met begrip voor elkaars positie is tot een voorlopig ontwerp gekomen. Een aantal voorstellen van inwoners wordt nog nader beoordeeld. Een belangrijk aandachtspunt vanuit de bewoners is het duidelijke onderscheid tussen de weg en de parkeerplaatsen. De suggestie voor half verharding vindt hij een goede, ook in het kader van klimaatadaptatie, maar dit moet nog wel technisch bekeken worden. Het moet duidelijk zijn dat de fietser voor een auto uit fietst, maar de weg is niet oneindig lang. Hij hoopt dat automobilisten worden gemotiveerd om voortaan gewoon de fiets te pakken. Het principe is dat het ontwerp voor zich moet spreken en dat wordt gedaan door dit onderscheid te maken. Een aantal inritten wordt dichtgezet om het trottoir vorm te geven. Auto’s van rechts brengen fietsers op de Haarse Kade soms in de onveiligheid en daarvoor zijn plateauconstructies bedacht met snelheidsremmende maatregelen waarbij rekening is gehouden met de funderingen. Hij acht het goed om de rol van de raad mee te nemen in de evaluatie. Het lastige is dat er geen officieel participatiebeleid is voor de raad, maar dat per geval bekeken moet worden of er kaders of randvoorwaarden worden meegegeven. Een aantal partijen denkt anders over enkele punten. Hij vindt het onwenselijk dat er nu nog forse veranderingen zouden worden doorgevoerd in dit ontwerp waaraan heel veel mensen hebben meegewerkt en meegedacht. Hij overlegt met de griffie hoe raadsleden betrokken kunnen worden bij dit soort dingen in de toekomst. Ten aanzien van de vermindering van vrachtwagens geeft hij aan dat er een vrachtwagenverbod is aan de noordzijde. Er wordt een kentekenonderzoek gedaan om te bepalen of het gaat om doorgaand vrachtverkeer. De afspraken over het bouwverkeer worden te zijner tijd met de aannemer gemaakt. Na een jaar al evalueren vindt hij wat vreemd. De wens voor een hondenuitlaatstrook in het midden; bewoners hebben aangegeven dat er in de middenberm niets moet gebeuren met bankjes of speelplekken. Dit kan wellicht nog toegevoegd worden als het eenmaal is heringericht, maar hij veronderstelt dat mensen wel een uitlaatstrook zouden willen, maar niet voor de deur. De SP duidde op verschillende vrij liggende fietspaden, maar deze liggen niet direct langs een weg. Het smileybord heeft er een tijdje geleden gehangen. Dit bord rouleert door de stad, dat wordt geregeld door wijkbeheer. Dit werkt wel, maar de ervaring leert dat na een x-aantal weken het effect vermindert. Met betrekking tot flexdrempels geeft hij aan dat er enkel plateaus zijn opgenomen in het ontwerp. Als het nodig is om ergens een flexdrempel toe te passen is dat een innovatieve, maar vrij prijzige oplossing die wellicht ingezet kan worden.

De voorzitter tweede termijn biedt gelegenheid om te reageren in tweede termijn.

De heer Van Santen geeft aan dat mensen moeten worden uitgenodigd om te kunnen participeren. Hij kan nog wel enkele partijen bedenken die hadden kunnen aanschuiven, wat maakt dat hij van mening is dat er ruimte is voor verbetering. Het versmallen van rijbanen kan ook een ander effect hebben. Hij dacht dat er werd uitgegaan van gelijkheid. De wethouder doet aan wensdenken als hij denkt dat het gaat om een onthaastmoment voor automobilisten, het is eerder een irritatiemoment. Veel mensen rijden daar om naar hun werk te gaan en zullen daarom niet op de fiets gaan. De vraag is in hoeverre drempels afremmend werken zoals in een 30km gebied de bedoeling is. Het hardrijden wordt op deze manier niet uitgesloten.

De heer Koçak is blij dat de wethouder enkele van de suggesties meeneemt. Zijn fractie stemt in met het voorstel en spreekt de voorkeur uit om beide rijbanen met rood asfalt uit te voeren.

De heer Bahlmann informeert wat de wethouder wel een logische termijn voor een evaluatie vindt. Hij vraagt hoe het verschil met de rijbaan wordt gezien in een kleur of met een andere nuance.

De heer Foppen geeft aan dat de beantwoording van de wethouder hem tegenvalt als wordt opgemerkt alleen als je komt opdagen heb je een keuze. Hij herhaalt dat zijn fractie teleurgesteld is over het participatietraject en daarom volgt in de raad een motie met betrekking tot de integraliteit en de inhoud van het stuk. Zijn fractie kan niet instemmen met het voorliggende voorstel.

De heer Hassouna is het eens met de wethouder dat de raad na een uitgebreid participatietraject geen grote wijzigingen meer moet doorvoeren. Dat is niet goed voor het draagvlak. Hij maakt daarom de vergelijking met het Songfestival; het publiek heeft gestemd en ook de vakjury heeft gestemd.

De heer Koçak vindt het frappant dat de SP teleurgesteld is over het participatietraject. Hij is van mening dat de raad blij moet zijn met een opkomst van 100 inwoners, zeker in deze tijd.

De heer Onvlee constateert dat de SP de participatie die heeft plaatsgevonden teniet doet en eigenlijk buitenspel zet. Hij is benieuwd naar de inhoud van de aangekondigde motie.

De heer Foppen reageert dat hij het participatietraject niet teniet doet. Het is een goede zaak dat de Fietsersbond en Gehandicaptenplatform zijn meegenomen en ook enkel de bewoners van de Haarse Kades, maar dat is niet de gehele Haarwijk. Zijn fractie speelt met het idee om met een alternatief plan te komen en daar richt de motie zich op.

Wethouder Van der Geest geeft aan dat de opkomende drempel snelheid vertragend zal zijn, de afgaande drempel loopt flauw af zodat er minder last wordt ervaren van trillingen. De bijbanen uitvoeren in rood asfalt werkt kostenverhogend en bewoners hebben aangegeven dat zij de huidige klinkers graag willen behouden omdat dit hoort bij het karakter van de Haarse Kades  Er wordt gewerkt aan een duidelijk onderscheid door de verkeerskundigen, maar de suggesties die gedaan zijn worden zeker gewogen. Hij stelt voor om over tot gaan tot herinrichting. Als het nodig is om bij te sturen, wordt dat gedaan.

De heer Bil is positief en staat open voor de voorstellen die nog komen. Het is belangrijk dat er wordt geëvalueerd. Zijn fractie is benieuwd hoe de plannen gaan uitwerken.

De voorzitter constateert dat het voorstel door de meeste fracties wordt gedragen. De fractie van de SP komt met een motie waardoor het stuk een bespreekstuk wordt.

De heer Onvlee heeft geen beeld waar de motie overgaat. Hij begrijpt dat de SP niet tevreden is over de inrichting en vraagt wat er anders moet.

De heer Foppen verduidelijkt dat de inhoud van de motie aan de orde komt in de terugkoppeling met zijn fractie. De motie richt zich op de vraag of er nog een onderzoek

moet komen over de Haarse Kades waarin de Haarwijk meegenomen wordt. Of er wordt gekomen met een initiatiefvoorstel staat los van dit raadsvoorstel.

De voorzitter concludeert dat er in de raad zal worden gesproken over de motie, maar niet meer over het voorstel.

**Sluiting**

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.